

Participatieplan Herstelplan Echobos

Natuur, Cultuur en Gebruik hand in hand

Versie definitief
31 oktober 2016

1 Algemene gegevens

1.1 Uitgangspunt

Het Echobos in Muiderberg is een restant van een voormalige buitenplaats. De gebouwen zijn verdwenen, maar de historische parkaanleg is nog te zien. Het Echobos maakt samen met de andere grote bospercelen in Muiderberg deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, vroeger Ecologisch Hoofdstructuur, de EHS). Ook is het Echobos met de Echomuur als rijksmonument onderdeel van het Natuurboulevard IJmeerkust, een recreatieve en ecologische verbinding langs de zuidelijke oevers van de IJ tussen Amsterdam en de Hollandse Brug bij Almere.

In het ruimtelijk beleid van Muiden is in het kader van de ruimtelijke kwaliteit herstel van buitenplaatsen opgenomen. In dit licht zijn reeds enkele onderzoeken in het Echobos gedaan. Uit het onderzoek naar de huidige situatie blijkt er achterstallig onderhoud te zijn. Dit maakt een herstelplan voor het Echobos noodzakelijk.

1.2 Doelstelling

Het doel van het project is te komen tot:

- een herstelplan voor het Echobos waar inwoners, groene organisaties, deskundigen en gemeente gezamenlijk invulling aan geven.
- een plan dat als basis dient voor duurzaam onderhoud en beheer en waar nodig zorgt voor inrichtingsmaatregelen;
- een plan op basis waarvan subsidieaanvragen gedaan kunnen worden voor herstel, onderhoud en beheer van het bos.

1.3 Resultaat

Het projectresultaat bestaat uit een herstelplan en een uitvoeringsprogramma voor het Echobos.

1.4 Doel communicatie

Het doel van communicatie draagt bij aan de doelstellingen van het project.

- het proces om te komen tot een herstelplan voor het Echobos is duidelijk en transparant
- de kaders zijn duidelijk
- betrokkenheid van inwoners en gebruikers bij het Herstelplan Echobos creëren
- betrokkenheid van deskundigen bij herstelplan Echobos creëren
- behoefte gebruik Echobos helder krijgen
- samenbrengen van relevante stakeholders die een werkgroep vormen
- te nemen of genomen keuzes zijn uitlegbaar

1.5 Kaders planvorming

De kaders zoals opgenomen in het raadsbesluit inzake het Project Initiatief Document Herstelplan Echobos worden gebruikt in het participatieproces.

Het herstelplan zal aan deze kaders moeten voldoen en aan alle vigerende wet- en regelgeving en aan het in de gemeente Gooise Meren vastgestelde beleid. Onderzoeken op het gebied van natuur- en bosontwikkeling en de cultuurhistorie bieden uitgangspunten voor het herstelplan.

Kaders:

1. Het Echobos behoeft onderhoud; niets doen is geen optie.
2. Het Echobos is onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland; de aanwezige flora en fauna moeten worden gerespecteerd.
3. Het herstelplan draagt bij aan de lange termijnvisie voor Muiderberg; concreet betekent dit de revitalisering van de voormalige buitenplaatsen.
4. Nog aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden behouden of versterkt.
5. Het Echobos heeft een recreatieve waarde voor alle cq belangrijk deel van de inwoners van Muiderberg. Het bos is tevens onderdeel van een recreatieve route.
6. Het Echobos is verankerd in de gemeenschap.

Financiën

Voor de planvorming is in de Perspectiefnota 2017 een bedrag van € 5000,- opgenomen. Voor de uitvoering van het herstelplan voorziet de Perspectiefnota 2017 in een bedrag van € 25.000,-. Voor het overige moet uitvoering binnen bestaande kaders plaatsvinden: de begroting voorziet in een jaarlijks onderhoudsbudget van € 2000,- en een eenmalige investering van € 15.200 voor het onderhoud aan de vijver en dunning van de bomen. Eventueel gebruik van de groencompensatie in het kader van de werkzaamheden aan de A1 en A6 is afhankelijk van het herstelplan. Via subsidieregelingen worden na het gereedkomen van het herstelplan de mogelijkheden naar medefinanciering verkend.

2 Communicatie en participatie

2.1 Centrale vraag

De centrale vraag komt voort uit de doelstelling van het project, namelijk een herstelplan maken voor het Echobos waar inwoners, groene organisaties, deskundigen en gemeente gezamenlijk invulling aan geven.

Verschillende communicatie activiteiten en wijze van participatie zullen moeten bijdragen om tot deze gezamenlijke invulling te komen.

Het Echobos heeft nog altijd een grote aantrekkingskracht onder inwoners en bezoekers aan Muiderberg. Dit wordt mede versterkt door de bijzondere en monumentale Echomuur te midden in het bos. Uit eerdere gesprekken met betrokkenen bleek dan ook een grote betrokkenheid onder inwoners met het Echobos. Met behulp van een omgevingsanalyse wordt in kaart gebracht welke groepen en organisaties er zijn en wat hun houding is ten opzichte van het Echobos en het herstelplan. In het proces om te komen tot een herstelplan is het van belang om de juiste actoren te bereiken wanneer dat nodig is. Partijen brengen verschillende invalshoeken mee. Betrokkenheid en kennis van inwoners en gebruikers zijn van groot belang alsook de deskundigheid van verschillende specialisten.

2.2 Omgevingsanalyse

Onderstaande omgevingsanalyse is een aanzet en wordt gedurende het project aangevuld en indien nodig bijgesteld. De actoren staan in willekeurige volgorde en zijn nog niet volledig.

Rol

- **Beslissers:** actoren die beslissingen nemen over het beleid, kunnen de stekker uit het beleid/het project trekken
- **Beïnvloeders:** actoren die invloed uitoefenen (formeel of informeel) op het beleid (kan negatief en positief zijn)
- **Uitvoerder/toeleverancier:** actoren die een rol spelen bij de uitvoering van het beleid of kennis kunnen leveren (helpen het beleid/project te realiseren)
- **Gebruikers:** actoren die de gevolgen ervaren van het project/de gebruikers van het beleid

Betrokkenheid

- **Meebepalers:** hakken uiteindelijk de knopen door voor het beleid,
- **Meewerkers:** actoren die daadwerkelijk mee zullen werken aan (de uitvoering van) het beleid
- **Meedenkers:** actoren waar de beleidsmaker/het beleidsteam bepaalde inhoudelijke inbreng van wil hebben
- **Meeweters:** hebben geen actieve rol bij het beleid, maar moeten wel op de hoogte gehouden worden

Actor	Rol	Betrokkenheid		Belang
		Huidig	Gewenst	
Dorpsraad Muiderberg	Beïnvloeders	Hoog	Hoog	Meedenkers
Stichting Groen Muiderberg	Beïnvloeders	Hoog	Hoog	Meedenkers
Historische Kring Stad Muiden	Beïnvloeders	Hoog	Hoog	Meedenkers
Overige gebruikersgroepen Echobos	Gebruikers	Onbekend	Aanzienlijk	Meedenkers

Overige geïnteresseerden / betrokkenen	Gebruikers	Onbekend	Aanzienlijk	Meedenkers
Inwoners Muiderberg	Gebruikers	Onbekend	Aanzienlijk	Meeweters
Inwoners Gooise Meren	Gebruikers	Onbekend	Laag	Meeweters
Provincie Noord-Holland	Beïnvloeders	Hoog	Hoog	Meewerkers
Wergroep bestaande uit vertegenwoordigers van actoren	Uitvoerder/toeleverancier	Onbekend	Hoog	Meewerkers

Aanpak bepalen (ringen van invloed)

Dorpsraad Muiderberg: staan kritisch positief ten aanzien van herstelplan. Het belang van Muiderberg staat voorop.

Stichting Groen Muiderberg: het Echobos moet als bos worden beheerd; kappen van bomen moet vermeden worden mits dit voldoet aan natuurdoelstellingen. De aanplant van bomen als compensatiemaatregel vanuit het project A1 en A6 én het herstel van cultuurhistorische waarden ervaart de stichting als dreiging. Er is de zorg dat er bomen voor gekapt gaan worden.

Vooraf aan het project zijn er gesprekken gevoerd met de voorzitter van de stichting en een afgevaardigde van de dorpsraad. Ook is het bestuur van de dorpsraad op een van zijn vergaderingen geïnformeerd over het herstelplan. De voorbesprekingen hebben geleid tot de aanpak zoals in dit plan beschreven. De dorpsraad en de stichting zijn op de hoogte van de aanpak en gaan ermee akkoord.

Provincie Noord-Holland: de provincie is verantwoordelijk voor het natuurbeleid. Zij is in dit kader verantwoordelijk voor de sturing op en de medefinanciering van adequaat natuur- en landschapsbeheer, waaronder het Echobos als onderdeel van het NNN.

Communicatie in deze fase naar de college / raad / betrokkenen

College en raad stellen het PID vast; het college stelt het participatieplan vast. Betrokkenen worden via projectleider informeel geïnformeerd. Via een mededeling in plaatselijke bladen worden overige bewoners geïnformeerd.

3 Participeren

3.1 Participatiemomenten

Een communicatie- en participatieproces is een dynamisch proces dat niet vooraf van begin tot eind concreet ingevuld kan worden. Het doel van communicatie en inzet van participatie draagt bij aan de doelstellingen van het project. Aan de hand van de projectfasering zal de uitwerking van de communicatie en participatie nader invulling krijgen. In het onderstaande schema is globaal per fase het te behalen communicatiedoel geformuleerd en de wijze van participatie.

activiteit	Doel	Tijdstip / Deadline	
Fase 1: Initiatief	Vaststellen PID en Participatieplan	College november 2016 Raad januari 2017	Projectleider P. Rusman
<i>Participatie</i>	Niveau: raadplegen Belanghebbenden zijn in afzonderlijke gesprekken in de periode maart tot en met juni 2016 geïnformeerd over het voorgenomen besluit op het maken van een herstelplan voor het Echobos. Ook is in deze gesprekken informatie opgehaald over het participatieproces en ideeën over de toekomst van het bos. De informatie is verwerkt in het raadsvoorstel, het Project Initiatie Document (PID) en dit Participatie- en communicatieplan.		
<i>Communicatie-doel</i>	Informereren: Na vaststelling van het PID door de raad worden betrokkenen via diverse kanalen geïnformeerd over het besluit, de gestelde kaders, het vervolgproces en hun rol daarin.		
Fase 2 Definitie	Keuze ontwikkelrichting	College, naar verwachting 2e kwartaal 2017	Projectleider P. Rusman
<i>Participatie</i>	Niveau: Met een werkgroep van inwoners, belanghebbenden, groene organisaties en gemeente in coproductie komen tot een advies voor het college van B&W voor de gewenste ontwikkelrichting.		
<i>Communicatie-doel</i>	<ul style="list-style-type: none"> • betrokkenheid van inwoners en gebruikers bij het Herstelplan Echobos creëren 		
Fase 3 Ontwerp	Vaststellen herstelplan	College, naar verwachting 2e kwartaal 2017	Projectleider P. Rusman
<i>Participatie</i>	Niveau: Coproduceren en raadplegen De werkgroep van inwoners, belanghebbenden en vakorganisaties werken de ontwikkelrichting uit in een herstel – en onderhoudsplan. Na advisering door de werkgroep aan het college legt het college het herstel- en onderhoudsplan ter advisering voor aan inwoners en belanghebbenden. Op basis van de reacties stelt het college het herstelplan vast en informeert de raad.		
<i>Communicatie-doel</i>	<ul style="list-style-type: none"> • betrokkenheid van inwoners en gebruikers bij het Herstelplan Echobos creëren • samenbrengen van relevante stakeholders die een werkgroep vormen 		

	<ul style="list-style-type: none"> • informeren te nemen of genomen keuzes zijn uitlegbaar • informeren over proces 		
Fase 4: Vorbereiding	Uitvoeringsprogramma	College en raad Naar verwachting 3^e kwartaal 2017	Projectleider BORG
<i>Participatie</i>	<p>Niveau: coproductie en meebeslissen Samen met inwoners en belanghebbenden wordt een uitvoeringsprogramma voor 5 jaar opgesteld. Met de werkgroep worden kaders opgesteld waarmee inwoners en lokale organisaties zelf organiseren hoe zij invulling geven aan de herstel, beheer en onderhoud van het Echobos.</p> <p>Als uit het participatieproject blijkt dat er meer investeringen gewenst zijn dan geraamd en vastgesteld in de Perspectiefnota 2017, zal via subsidiëring gezocht worden naar extra inkomsten. Eventueel zal de raad gevraagd worden te besluiten over een extra uitvoeringsbijdrage.</p>		
<i>Communicatie-doel</i>	<ul style="list-style-type: none"> • betrokkenheid van inwoners en gebruikers bij het Herstelplan Echobos creëren • informeren te nemen of genomen keuzes zijn uitlegbaar • informeren over proces 		
Fase 5: Realisatie	Start uitvoering	Naar verwachting 4^e kwartaal 2017	Projectleider BORG
<i>Participatie</i>	Nader in te vullen		
Fase 6: Evaluatie en nazorg	Nader in te vullen		Projectleider BORG
<i>Participatie</i>	Nader in te vullen		

3.2 Toelichting op participatie

De rol van het college in het project is toetsend (aan de kaders), faciliterend en regisserend; er wordt op toegezien dat er een open en transparant proces doorlopen wordt. Zij zorgt voor een goede informatievoorziening aan alle betrokkenen en weegt het draagvlak voor het plan expliciet mee in de besluitvorming.

De raad heeft de taak om aan het begin van dit proces de kaders vast te stellen door middel van het PID. Via raadsmededelingen informeert het college de raad over het proces. Tijdens het participatieproces kan blijken dat er meer investeringen gewenst zijn dan geraamd en vastgesteld in de Perspectiefnota 2017. In dit geval zal onder andere via subsidiëring gezocht worden naar extra inkomstenbronnen. Eventueel zal het college de raad vragen een extra uitvoeringsbijdrage beschikbaar te stellen.

Er zijn reeds verkennende gesprekken gevoerd met verschillende actoren (Dorpsraad, Stichting Groen Muiderberg en Historische Kring Stad Muiden). In deze gesprekken zijn zij geïnformeerd over het voorgenomen besluit op het maken van een herstelplan voor het Echobos. Ook is in deze gesprekken informatie opgehaald over het participatieproces en ideeën over de toekomst van het bos. Gezien de grote betrokkenheid van diverse groepen bij het Herstelplan Echobos wordt in de wijze van participatie nadrukkelijk gezocht naar manieren om breed te raadplegen en smal te coproduceren in de vorm van een werkgroep. En vervolgens de resultaten weer breed te delen.

De samen te stellen werkgroep neemt een belangrijke plaats in het participatieproces. Door middel van bijeenkomsten en excursies vergaart de werkgroep kennis op het gebied van natuurontwikkeling en -beheer, tuin- en landschapshistorie en mogelijkheden voor subsidies.

In workshops werkt de werkgroep verschillende ontwikkelrichtingen uit. Op basis van het advies van de werkgroep kiest het college een ontwikkelrichting uit, waar overige belangstellenden op kunnen reageren, waarna een definitief besluit volgt.

Na vaststelling van de ontwikkelrichting door het college maakt de werkgroep een herstelplan dat wederom wordt voorgelegd aan overige belangstellenden en waarop zij kunnen reageren.

3.2.1 Samenstelling werkgroep

De werkgroep vormt een belangrijke speler in het proces om te komen tot het herstelplan. Gedacht wordt aan onderstaande samenstelling.

Vertegenwoordigers samenleving:

Dorpsraad Muiderberg (2x)

Stichting Groen Muiderberg (1x)

Historische Kring Stad Muiden (1x)

Vertegenwoordiging overige inwoners Gooise Meren (1x)

Vertegenwoordiging groene organisaties buiten de gemeente:

Landschap Noord-Holland – natuurbeheer (1x)

Provincie – Natuur Netwerk Nederland (NNN), recreatie, subsidies (1x)

Opsteller cultuurhistorische verkenning of andere deskundige op groen erfgoed (1x)

Vertegenwoordiging gemeente Gooise Meren met de disciplines:

Cultuur (1x), Groen en natuur (1x), Communicatie (1x)

3.2.2 Keuze ontwikkelrichting

De werkgroep van inwoners, belanghebbenden, groene organisaties en gemeente:

- Wisselt kennis, ervaringen, belevingen en verwachtingen over het Echobos uit;
- verdiept zich in achtergrondinformatie; de historie van buitenplaatsen (in Muiderberg), opbouw en beheer van het type bos waaronder het Echobos valt, betekenis van stepstone in NNN.
- Onderzoekt de mogelijkheden voor verhoging natuurwaarden en ontwikkeling cultuurwaarden in relatie tot het gewenste gebruik van het bos
- Met de verkregen gedeelde kennis en waardering voor het bos en cultuurhistorie maakt de werkgroep verschillende ontwikkelscenario's voor het bos inclusief bijbehorende programma van eisen;
- Na advisering aan het college over de scenario's legt het college deze in een openbare bijeenkomst ter advisering voor aan inwoners en , belanghebbenden. en raadsleden.

Op basis van de reacties kiest het college voor een ontwikkelrichting en informeert de raad.

3.2.3 Herstel- en onderhoudsplan

De werkgroep van inwoners, belanghebbenden, groene organisaties en gemeente werken de ontwikkelrichting uit in een herstel – en onderhoudsplan.

Na advisering door de werkgroep aan het college legt het college het herstel- en onderhoudsplan ter advisering voor aan belanghebbenden. Op basis van de reacties stelt het college het herstelplan vast en informeert de raad.

3.2.4 Uitvoeringsprogramma

Het herstelplan wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma voor 5 jaar. Het programma beschrijft per jaar werkzaamheden, uit te voeren door de werkgroep en of via uitbesteed werk. Op basis van het programma kan gezocht worden naar subsidiemogelijkheden. Het kan ook aanleiding zijn om de raad om een bijdrage in de uitvoering te vragen.

Bijlage 1

Participatieniveaus

In de samenwerking tussen gemeente en samenleving gaat het er om elkaar serieus te nemen, te respecteren en te waarderen in elkaars rol en talent en ervaring. De gemeenteraad stelt kaders op voor de door haar geïnitieerde projecten. Daarnaast stelt ze op strategisch niveau de gemeentelijke begroting vast. Hierbinnen kan ze in ruime of beperkte mate ruimte laten voor het college, bewoners of andere partners. Een landelijk veelgebruikt handvat voor het bepalen van die ruimte, is de participatieladder.

Deze onderscheidt een aantal niveaus van ruimte geven:

	Bewoners, ondernemers, etc.	De gemeente	Voorbeelden van instrumenten
Zelf organiseren	Organiseren en voeren zelf projecten uit	Doet niets, ondersteunt of faciliteert, in overleg en al naar gelang mogelijkheden en behoeften van alle betrokkenen	Burgerinitiatief
Meebeslissen	Zijn medeverantwoordelijk voor de beslissingen	Laat (deel) beslissingen over aan bewoners, binnen vooraf door de gemeente gestelde kaders.	Wijk- of dorpsbudget Referendum
Coproductie	Werken intensief met de gemeente mee aan plannen of beleid	Bepaalt de kaders en werkt vervolgens intensief met bewoners samen. Besluitvorming over gemeentelijke inzet van middelen en bevoegdheden is voorbehouden aan het gemeentebestuur	Convenant Werkatelier
Adviseren	Genereren ideeën en oplossingen voor een goed advies binnen een beleidsthema	Vraagt op door gemeente afgebakende thema's advies aan bewoners. Weegt adviezen van alle belanghebbenden en maakt afwegingskaders inzichtelijk. Besluitvorming is voorbehouden aan gemeentebestuur.	Klankbordgroep Adviesraad Digitaal debat Crowdsourcing
Raadplegen	Geven hun mening of kennis over een beleidsonderwerp	Vraagt de mening van bewoners over een onderwerp, bijvoorbeeld de keuze tussen twee oplossingen. Besluitvorming is voorbehouden aan het gemeentebestuur. Het bestuur houdt daarbij rekening met de ingebrachte meningen.	Bewonerspanel Expertgroep Adviesraad Crowdsourcing
Informereren	Nemen kennis van de informatie	Informeert bewoners over proces en inhoud van haar plannen	Inloopbijeenkomst Huis-aan-huisblad